

WILEY

The Scandinavian
Journal of Economics

Bankernas sparkasseräkningar

Author(s): A. S. P.

Source: *Ekonomisk Tidskrift*, Årg. 1 (1899), pp. 298-300

Published by: Wiley on behalf of The Scandinavian Journal of Economics

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3436879>

Accessed: 26-06-2016 06:14 UTC

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://about.jstor.org/terms>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Wiley, *The Scandinavian Journal of Economics* are collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Ekonomisk Tidskrift*

Kortare meddelanden.

Bankernas sparkasseräkningar.

I Ekonomisk Tidskrifts 5:te häfte avslutar en författare K. B. sin artikel under ofvanstående rubrik med följande hemställan till bankerna:

»Såsom af ofvanstående framgår finnes, oaktadt genom nu antagna lag gjorda inskränkningar, flere detaljer i sparkasserörelsen, hvilka kunna gifva anledning till en fortsatt och för bankerna föga värdig konkurrens, ett förhållande, som med lätthet skulle kunna undvikas, därest bankerna ville sammansluta sig och gemensamt träffa öfverenskommelser, hvilka på ett effektivt sätt kunde reglera hithörande frågor.»

I detta yttrande har författaren fullkomligt rätt. Ty bankerna böra icke konkurrera med sparbankerna om »sparade penningar»: söka att beröfva sparbankerna deras naturliga klientel.

Men att söka få en sammanslutning till stånd bankerna emellan, är nog ingen lätt sak. Som bekant existerar en viss sammanslutning mellan de enskilda bankerna i riket, och dessa bankers syndikat har nu bestått i nära tjugu års tid. Frågar man, hvad detta syndikat har uträttat, så blir väl svaret: så godt som intet! De verkliga, önskvärda resultaten låta alltjämt vänta på sig, och när 1903 dessa banker upphöra såsom sedelutgifvande, slutar väl sannolikt äfven syndikatet sitt lugna lif. —

Hur har sparkasserörelsen hos de privata bankerna uppstått? I slutet af sextiotalet började de två största privatbankerna i Kristiania med denna rörelsegren, och den tog genast fart. Från Kristiania upptog den största danska privatbanken systemet, och detta slog genast an i Danmark. Detta var 1872.

Den 31 december 1898 inestodo på sparkasseräkning:

hos Den Norske Creditbank Kr. 27,416,709: 56
 » Christiania Bank- og Kreditkasse » 21,677,037: 97
 och » Den Danske Landmandsbank i Kjöbenhavn » 45,209,627: —
 alltså, som man ser, betydande belopp.

Hvilken har nu grunden varit till denna jämförelsevis hastiga utveckling?

Jag tror, att man kan söka den dels däri, att bankerna bjuda fullkomlig säkerhet för medlens återbetalning, dels i den något högre räntefkastningen, och dels i den lätthet, med hvilken medlen kunna disponeras i mindre summor utan uppsägning.

Såsom ofvan nämnts, böra bankerna icke konkurrera med sparbankerna om verkliga sparade medel, ty sparbankerna höra till bankernas vänner och klienter. Nej, bankerna böra endast på sparkasseräkning motaga så kallade *hushållsmedel*, som komma att å bestämda tider och i mindre poster uttagas, för att bestrida hushållsutgifter, samt därjämte uppsamla mindre handlandes, mindre industri-idkares och handtverkares kassor, hvilka eljes ligga i deras plånböcker.

För att nå detta mål tillhandahålla vissa banker sina kunder checkböcker, medels hvilka alla uttag å dylika räkningar äga rum. Härigenom uppfostras många till att begagna checkar vid verkställandet af till och med de minsta likvider. Och detta anser jag vara af stor betydelse, då härigenom bruket af sedlar kan undvikas vid en mängd likvider — och det är väl dit vi alla önska komma: att utveckla checksystemet hos oss så mycket som möjligt.

I England och Amerika betalar man till och med sin käpp med en check, och det är endast på sådant sätt dessa länders kollossala omsättningar kunna utjämnas: med ett penndrag, utan att mynt och sedlar användas.

Att sparkasseräkning, använd på det af mig angifna sättet, har sin stora betydelse för vårt näringslif, kan väl icke förnekas. Och detta torde väl bäst bevisas däraf, att det hufvudsakligen är den mindre handeln och industrien samt handtverkare och privatpersoner, som begagna sig af dylik räkning, när checksystemet är på den tillämpad. Sådant är förhållandet i Köpenhamn, och tendensen går i samma riktning hos oss.

Att bankerna kunna godtgöra en högre ränta än sparbankerna, beror därpå, att den disponibla kassa, som behöfves för dessa räkningar, är relativt liten, emedan uttagens storlek är begränsad, såsom i checkens text

angifves. Och det är ju endast de mindre likviderna, som skola regleras på detta sätt. Styrkan hos all en banks inlåning ligger som bekant däri, att den har en mängd insättare, konti, hvart och ett å mindre belopp.

De egentliga sparbanksmedlen böra, enligt mitt förmenande, icke öfvergå till bankerna. Men jag undrar, om den nya lagen skall visa sig vara effektiv och verka såsom statsmakterna tänkt sig. Intet i gällande lag kan hindra bankerna att för sina kunder öppna giroräkningar med begränsad utagnings-rätt och -tid. Detta skall väl tiden visa. —

Meningen har från min sida endast varit den, att framhålla, huru denna rörelsegren kommit till oss och hur den här utvecklar sig i förening med checksystemet, och jag kan icke se annat än att näringslivet har gagn däraf, såvida endast bankerna begränsa sin klientel och icke komma sparbankerna för nära. Säkert är, att en del penningar, som eljes ligga på kistbotten, på sådant sätt komma till bankerna, hvilket kan ha sin stora betydelse, när Riksbanken en gång öfvertager hela vår sedelemission, ity att allmänheten efter hand har vant sig vid checksystemet och följaktligen lärt sig att ha sina penningar i bankinrättning.

Då nu, såsom angifvits, en praxis redan utbildat sig vid begagnandet af hushålls- eller sparkasseräkning i förening med checksystemet, förefaller det mig vara en onödighet, att lagstiftningen söker att ytterligare reglera denna affärsrörelse, som, rätt bedrifven, icke bör kunna tränga in på sparbankernas verksamhetsområde.

Det skall nämligen fasthållas, att bankerna böra söka att förvärfva endast sådana kunder, som eljes *icke* hålla bankräkning, och om sparkasserörelsen utvecklar sig i denna riktning, bör den här angifna synpunkten vara den riktiga och rörelsen sund.

Den nya lagen stadgar visserligen en veckas uppsägning, men denna är väl närmast en säkerhetsåtgärd, som kan tillämpas af bankerna under vanskliga tider.

A. S. P.

Om arbetareförsäkring.

Ett af samtidens mest brännande och svårlösta sociala problem torde helt säkert det vara att på ett praktiskt och billigt sätt anordna försäkring för arbetare. Statens skyldighet att taga frågan om hand och skaffa arbetaren skydd vid inträffadt olycksfall eller vid arbetsoförmåga på ålder-